

Bc. Adéla Smažiková

Vyjadřování následnosti ve španělštině prostřednictvím indikativu a subjunktivu
(posudek oponenta diplomové práce)

Adéla Smažiková si pro svou diplomovou práci zvolila téma, které je zajímavé po stránce teoretické i praktické: ve španělštině ne vždy formální futurum vyjadřuje budoucí děj, budoucnost může být vyjadřována i jinak než formálním futurem, existuje více formálních vyjádření futura atd. A vezmeme-li v úvahu, že se autorka rozhodla přihlížet i k situaci v češtině, čekal na ni úkol popsat vztah dvou systémů plných nejrůznějších asymetrií mezi formou a významem.

Autorčin výklad je přehledný a velmi logický: vychází od základních pojmů, jako je ontologický čas, slovesný čas, následnost absolutní a relativní, a postupně popisuje prostředky, kterých španělština využívá při vyjadřování futurálních časových vztahů. Jak už bylo naznačeno, takový popis není vůbec snadný, protože v systému opozic dochází k řadě neutralizací, ale autorčin výklad je úplný, věcně správný, a navíc odráží opravdu aktuální stav problému. Popis jednotlivých částí systému je průběžně ilustrován na materiálu převzatém z korpusů InterCorp a Corpes XXI. Rovněž kapitola věnovaná srovnání s češtinou vychází z korpusových dat, tentokrát z ČNK. Závěrečná kapitola shrnuje nejdůležitější závěry práce.

Přínos práce je dle mého soudu dvojitý:

1) Autorka předkládá dvě velmi podrobné a přesné typologie – jedna se týká formálních prostředků vyjadřování futura, druhá významových odstínů futura –, což je samo o sobě i s využitím sekundární literatury obtížné; autorka navíc ale velmi účelně obě typologie propojuje, takže vzniká plastický obraz složitého systému vyjadřování budoucnosti. Autorka svým založením ve výkladu tíhne ke klasifikaci a přesnému, detailnímu popisu, což je v tomto případě velká výhoda.

2) Autorka se za pomoci materiálu z jazykových korpusů pokouší kvantifikovat případy, kdy v jednom kontextu mohou alternovat dvě různé formy (paradigmata *hablaré* a *voy hablar*, *hable* a *vaya a hablar*), a vysledovat možné významové rozdíly (časový odstup, míra jistoty). Vzhledem k povaze zkoumaného jevu a možnostem současných korpusů je tato analýza velmi náročná. Obtížné je už jen navržení struktury vyhledávání – autorce se dle mého soudu podařilo najít cestu, jež je zvládnutelná, a přitom přináší výsledky, které jsou z kvantitativního hlediska již relevantní (o zvládnutelnosti mluvím proto, že vzhledem k tématu je nutná manuální analýza výsledků, což představuje velký objem práce). I v ostatních ohledech je práce s korpusy zdařilá, účelná a bezchybná.

Otázky a podněty k obhajobě:

- Nejen v souvislosti s teorií Matteho Bona autorka mluví o komunikativně-pragmatickém aspektu problematiky. Matte Bon považuje zakotvení v

komunikativní situaci za klíčové pro vysvětlení veškerých modálních a temporálních vztahů a svou teorii považuje za univerzální nástroj pro popis těchto vztahů. Domnívá se autorka na základě své dílčí kvantitativní analýzy, že je tato problematika beze zbytku popsatelná?

- Část analýzy je věnována rozdílu mezi psaným a mluveným jazykem. Uvažovala autorka o využití ještě nějakého dalšího orálního korpusu?
- Uvažovala autorka o využití informantů-rodilých mluvčích při posuzování interpretačních možností některých struktur (např. u míry jistoty)?
- Autorka se místy zmiňuje o diatopických rozdílech – mohla by stručně shrnout souvislost mezi zkoumanou problematikou a regionálními variantami španělštiny?

Formálně a jazykově je práce připravena velmi pečlivě, překlepů nacházím minimum.

Celkově se domnívám, že jde o velmi zdařilou práci. Doporučuji ji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 20. 5. 2019

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.